«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς΄ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος Κϛ΄. Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Φεβρουαρίου 1936 Ἀριθ. 1223

ΘΑ ΕΠΙΣΤΡΕΨΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΩΛΕΑΝ ΤΟΥ

Πρὸς ὄρνεον καὶ στρουθίον παραβάλλει λοιπὸν ὁ σοφὸς Σολομῶν τὴν ἄδικον κατάραν. Εἰκὼν ὡραία καὶ παραστατική, ἡ ὁποία μᾶς λέγει πολλά!

Ἀληθῶς. Δὲν ἐκφράζεται μόνον δι' αὐτῆς πόσον ἀνίσχυρος εἶνε ἡ ματαία ἀρὰ διὰ νὰ παραβλάψῃ τὸν ἀθῷον καὶ ἀνένοχον, κατὰ τοῦ ὁποίου ἀδίκως ἐκσφενδονίζεται. Καθορίζεται ἀκόμη ζωηρῶς καὶ ἡ κεφαλή, ἐπὶ τῆς ὁποίας καταλήγει νὰ ἐπιπέσῃ ὁλόκληρον τὸ βάρος αὐτῆς. Καὶ εἰξεύρεις, ποία εἶνε αὕτη; Ἡ κεφαλὴ τοῦ καταρωμένου, τὸ στόμα τῆς ὁποίας ἐκφέρει τὴν ματαίαν ταύτην ἀράν. Σκέψου ὀλίγον ἐπὶ τῆς εἰκόνος, τὴν ὁποίαν μᾶς παρουσιάζει ὁ σοφὸς Σολομῶν,καὶ δὲν θὰ δυσκολευθῇς νὰ τὸ ἀντιληφθῇς.

Πραγματικῶς. Ὁσονδήποτε ὑψηλὰ καὶ ἐὰν πετάξῃ τὸ ὄρνεον, θὰ ἐπανέλθῃ ἀργὰ ἢ γρήγορα εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξώρμησε. Πολὺ γρηγορώτερα δὲ ἀπὸ τὸ ὄρνεον θὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ στρουθίον. Δηλαδὴ θὰ ἐπανέλθουν καὶ τὰ δύο εἰς τὰς φωλεάς των ἢ εἰς τὴν περιοχὴν καὶ τὰ δένδρα, ὅπου συνήθως κουρνιάζουν.

Εἰς τὰς φωλεάς των. Ὑπάρχει ἄλλη παραστατικωτέρα λέξις διὰ νὰ μᾶς ζωγραφίσῃ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν ὡς ἕδραν ἀπόκρυφον, ὅπου γεννᾶται, σκεπάζεται, ἀναπτύσσεται καὶ κατόπιν ἀναπηδᾷ καὶ ἐξορμᾷ τὸ μαῦρον αὐτὸ καὶ σαρκοβόρον πτηνόν, τὸ ὁποῖον λέγεται ἄδικος κατάρα; Ὤ! ναί. Δὲν τρέχει μόνον ἡ ἄδικος κατάρα, ἀναγνῶστά μου. Ἀλλ' ὅπως ἄλλοτε ὁ κόραξ ἐξαπολυθεὶς τὸ πρῶτον ἀπὸ τὴν κιβωτὸν τοῦ Νῶε, ἀφοῦ διέσχισεν ἐπ' ἀρκετὸν τὸν ἀέρα, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν αὐτὴν κιβωτόν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξεκίνησεν, οὕτω πως ἀκριβῶς καὶ αὐτή. Τρέχει· πετᾷ· φεύγει· καὶ μὴ εὑρίσκουσα τόπον εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀναθεματιζομένου διὰ νὰ ἐγκατασταθῇ, ἐπιστρέφει ὡς κατακουρασμένον πτηνὸν εἰς τὰ χείλη ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξεκίνησε καὶ πίπτει βαρεῖα εἰς τὸ στόμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξῆλθε.

Δὲν τὸ εἰξεύρεις; Καὶ δὲν τὸ ἀντιλαμβάνεσαι; Ὁ Θεὸς εἶνε Θεὸς δικαιοσύνης. Καὶ εἶνε ἕτοιμος νὰ πατάξῃ πάντα ἀδικοῦντα. Πολὺ περισσότερον θὰ στραφῇ ἐναντίον ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐπικαλεῖται τὴν προστασίαν καὶ συμμαχίαν Του εἰς τὴν διάπραξιν τῆς ἀδικίας.

Ταλαίπωρε ἄνθρωπε! Δὲν ἐννοεῖς λοιπὸν ὅτι μὲ τὴν ἄδικον κατάραν σου παρασύρεσαι εἰς θρασυτάτην ἀσέβειαν; Διότι τί κάμνεις μὲ αὐτήν; Ἐκφράζεις πρὸς τὸν Θεὸν εὐχήν, φεῦ! μοχθηρὰν καὶ μαύρην. Καὶ Τοῦ ζητεῖς νὰ πραγματοποιήσῃ Αὐτὸς τοὺς φιλεκδίκους καὶ κακεντρεχεῖς πόθους σου γινόμενος συνεργὸς ἀδικίας καὶ ἐκτελεστὴς τῶν αἱμοβόρων ἐπιθυμιῶν σου. Μωρὲ καὶ τυφλέ! Δὲν ἀντιλαμβάνεσαι λοιπόν, ὅτι θὰ ἐπισύρῃς τοὺς κεραυνοὺς τῆς ὀργῆς Του;

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΜΟΡΦΑΙ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Γ') Ἡ περὶ δημιουργικῆς ἐξελίξεως θεωρία τοῦ Bergson.

α') Ἡ θεωρία τοῦ Bergson *καὶ τὰ ἄλλα συστήματα τῆς ἐξελιξιαρχίας.*

Ὡσαύτως ἐπιδοκιμάζει πως ὁ Bergson καὶ τὸν Lamarck καθὼς καὶ τοὺς Νεολαμαρκιανούς, ἐπειδὴ ὡς οὐσιώδη αἰτίαν τῶν μεταβολῶν ἀναγνωρίζουσι τὴν ἐσωτερικὴν προσπάθειαν ἢ ἀνάγκην τῶν ὀργανισμῶν, καθιεροῦντες οὕτω ὡς ἀξίωμά των, ὅτι ἡ ἀνάγκη δημιουργεῖ τὸ ὄργανον. Κατακρίνει ὅμως αὐτούς, διότι θεωροῦσι τὴν προσπάθειαν ταύτην ὡς ἀτομικὴν καὶ ὡς ἐξαρτωμένην ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων καὶ τοῦ περιβάλλοντος(1). Αἱ ἐξωτερικαὶ περιστάσεις κατὰ τὰς ὀρθὰς παρατηρήσεις τοῦ Bergson δὲν δύνανται ν' ἀποτελῶσιν αἰτίας, αἵτινες διευθύνουσι τὴν ἐξέλιξιν. Ἀποτελοῦσι δυνάμεις, μετὰ τῶν ὁποίων ἡ ἐξέλιξις καλεῖται νὰ συνδυασθῇ, ἀλλ' οὔτε ἡ κίνησις τῆς ἐξελίξεως, οὔτε αἱ γενικαὶ κατευθύνσεις αὐτῆς ὀφείλονται εἰς ταύτας. Ἡ ὁδός, ἥτις ἄγει πρὸς πόλιν τινά, κατ' ἀνάγκην ἀνέρχεται εἰς τὰ ὑψώματα καὶ κατέρχεται εἰς τὰς κατωφερείας παρακειμένου λόφου, προσαρμοζομένη οὕτω πρὸς τὰ ἐμπόδια τοῦ ἐδάφους. Ἀλλὰ τὰ ἐμπόδια ταῦτα τοῦ ἐδάφους οὔτε τὴν αἰτίαν τῆς ὁδοῦ ἀποτελοῦσιν, οὔτε τὴν πρὸς τὴν πόλιν κατεύθυνσιν τῆς ὁδοῦ ἐχάραξαν(2).

(1) Αὐτόθι σελ. 185.
(2) Αὐτόθι σελ. 111.

Ἀλλ' ἐνῷ ὁ Bergson ἐπικρίνων τὰς διαφόρους θεωρίας τῆς ἐξελίξεως διακρίνει ὀρθῶς τὰς ἐλλείψεις καὶ ἀνεπαρκείας, τὰς ὁποίας μία ἑκάστη τούτων παρουσιάζει, ἀγόμενος ὅμως καὶ αὐτὸς ἀπὸ ἑνιστικῶν ἢ μονιστικῶν προκαταλήψεων παρασύρεται ὑπὸ τούτων ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἰδίας περὶ ἐξελίξεως θεωρίας εἰς ὑποθέσεις καὶ ἀντιφάσεις οὐχὶ ὀλιγώτερον προδήλους καὶ ἀσυστάτους ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἐξήλεγξε. Πράγματι ὁ γενικὸς χαρακτὴρ τῆς περὶ δημιουργικῆς ἐξελίξεως θεωρίας τοῦ Bergson εἶνε προφανῶς πανθεϊστικὸς(3) καὶ ἄγει εἰς πάσας ἐκείνας τὰς ἀντιφάσεις, εἰς τὰς ὁποίας καταλήγει ἡ ὑπὸ τῶν πανθεϊστικῶν συστημάτων ὑποστηριζομένη σύγχυσις Θεοῦ καὶ κόσμου. Οἱ ὀπαδοὶ τῶν συστημάτων τούτων μὴ θέλοντες κατ' οὐδένα λόγον νὰ παραδεχθῶσι τὸν Θεὸν ὡς ὑπερκοσμίαν οὐσίαν ἐνεργοῦσαν μὲν καὶ εἰς σχέσιν διατελοῦσαν μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δημιουργημένου κόσμου, ἀλλὰ διακρινομένην αὐτοῦ καὶ μὴ συγχυζομένην πρὸς αὐτόν, καταντῶσιν εἰς τὸ νὰ ἀποδίδωσιν εἰς μὲν τὴν ὕλην καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῆς τελειότητας, τὰς ὁποίας ἐξ ἑαυτῶν ταῦτα ὡς πεπερασμένα δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν, εἰς δὲ τὸν Θεόν, τὸν ἐκδηλούμενον καὶ ἀναπτυσσόμενον ἐν τῷ κόσμῳ, ἀτελείας αἴτινες δὲν δύνανται νὰ κατηγορηθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἀπείρου Ὄντος. Τὰς ἀντιφάσεις ταύτας καὶ τὰ ἐντεῦθεν γεννώμενα ἀσυμβίβαστα κενὰ παρουσιάζει σχεδὸν ἀνὰ πᾶν βῆμα αὐτῆς καὶ ἡ περὶ δημιουργικῆς ἐξελίξεως θεωρία τοῦ Bergson.

ΑΛΙΓΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΔΙΑΤΙ Ο ΜΩΥΣΗΣ ΣΥΝΕΤΡΙΨΕ ΤΑΣ ΠΛΑΚΑΣ

Ὁ Μωϋσῆς ἀγανάκτησε καὶ ἐθύμωσε. Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἱερᾶς ἀγανακτήσεώς του συνέτριψε τὰς θεοχαράκτους πλάκας πρῶτον καὶ ἔβαλεν ἔπειτα χέρι καὶ ἐπάνω εἰς τὸν μόσχον, ποὺ ἐλάτρευαν οἱ Ἰουδαῖοι ὡς θεόν. Νεῦρο δυνατὸ τῆς ψυχῆς ὁ ἅγιος αὐτὸς θυμὸς γεμίζει τόλμην καὶ δραστηριότητα τὴν ψυχὴν τοῦ Μωϋσέως, ὁ ὁποῖος δὲν λογαριάζει τὴν στιγμὴν αὐτήν, τί ἠμπορεῖ νὰ τοῦ κάμουν ὁ σκληροτράχηλος ἐκεῖνος λαός, ὁ ὁποῖος ὀλίγον προτήτερα μὲ τῆς φωναῖς του εἶχε προκαλέσει τὴν δειλίαν τοῦ Ἀαρὼν καὶ τὸν συμπαρέσυρεν εἰς εἰδωλολατρείαν. Καθὼς τὸν βλέπουν ἔτσι τὸν Μωϋσῆν, ποὺ ἀπὸ τὴν καθημερινὴν συμπεριφοράν του ὅλοι τὸν ἤξευραν πρᾶον, καταλαβαίνουν ὅτι ὁ θυμός του εἶνε δίκαιος καὶ ἀρχίζουν ν' ἀντιλαμβάνωνται ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ἔκαμαν, ἦταν κακὸ μεγάλο. Δὲν ἐτόλμησε κανεὶς ν' ἀντισταθῇ ἢ νὰ μιλήσῃ. Εἶνε λοιπὸν ὁ θυμὸς αὐτὸς τοῦ Μωϋσῆ σωστὸ τίναγμα γιὰ ὅλους. Πραγματικὸν μαστίγιον, ποὺ πέφτει συγχρόνως εἰς ὅλον τὸ στρατόπεδον καὶ κτυπᾷ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὅλους μαζὺ τοὺς παρεκτραπέντας. Καὶ δὲν τοὺς κτυπᾷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς διδάσκει. Διότι ὅλα, ὅσα ἐπακολουθοῦν εἰς τὴν ἀγανάκτησιν αὐτήν, εἶνε μετρημένα, ὅπως εἴπαμεν, καὶ ἐμπνευσμένα ὄχι ἀπὸ τὸ παράφορον πάθος, ἀλλ' ἀπὸ τὴν φωτεινὴν φλόγα τοῦ θείου ζήλου.

Καὶ πραγματικῶς. Ὅταν συνέτριβε τὰς πλάκας, ἔπραττε μὲν μίαν πρᾶξιν δικαιοσύνης, ἔδιδε δὲ καὶ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ καταλάβουν, ὅτι μὲ τὸ ἀδικαιολόγητον ἐκεῖνο γλύστρημά των εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν ἐγίνοντο ἀνάξιοι τῆς εὐνοίας καὶ τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅ,τι δοκιμάζει ὁ καθένας μας, ὅταν χάνῃ ἀπὸ τὰ χέρια του ἕνα θησαυρόν, ποὺ τὸν ὠνειρευότουν καιρὸν πολύν, ἀλλὰ τὸν χάνει γιὰ πάντα ἀπὸ τὰ ὄμματία του σὲ στιγμή, ποὺ ἐφαίνετο ὅτι θὰ τὸν κρατοῦσε μὲ τὰ δυό του χέρια, τὸ ἴδιο αἰσθάνονται τώρα καὶ οἱ φρονιμώτεροι ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας. Βλέπουν τὸν Μωϋσῆν ὁλοφώτεινον καὶ ἀστράπτοντα ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ νὰ τοὺς φέρῃ τὰς θεοχαράκτους πλάκας· καὶ ἐνῷ νομίζουν, πῶς τῆς ἔχουν τώρα εἰς τὰ χέρια των, διὰ μιᾶς τῆς χάνουν ἀπὸ ἐμπρός των, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐλπὶς νὰ τῆς ξαναϊδοῦν, ἐπειδὴ πλέον ἔγιναν τρίμματα. Εἶνε σὰν νὰ τοὺς ἔλεγεν ὁ Μωϋσῆς: Δὲν εἶσθε σεῖς γιὰ τέτοιαις δόξαις καὶ γιὰ τέτοιαις χάραις! Δὲν εἶσθε σεῖς ἄξιοι γιὰ νὰ ἀπολαύσετε τὴν διαθήκην τοῦ Θεοῦ. Καὶ δὲν μπορεῖτε νὰ πάρετε στὰ χέρια σας τῆς θεοχάρακτες πλάκες, ποὺ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο ἐκπροσωποῦν τὴν διαθήκην αὐτήν! Ἄθλιοι καὶ ταλαίπωροι! Μὲ αὐτὸ ποὺ ἐκάματε, λατρεύσαντες τὸν χρυσὸν μόσχον, ἐφύγατε ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ ὁ Θεὸς λοιπὸν τώρα δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ κοντά σας. Οὔτε ἡ πλάκες τῶν ἐντολῶν, ποὺ τῆς ἐχάραξαν οἱ ἄγγελοί του εἰς τὸ ὄρος, ἔχουν θέσιν ἐν μέσῳ τοῦ στρατοπέδου σας.

Ἀλλ' ἡ ἐνέργεια τοῦ Μωϋσέως θὰ ἔμενε μισή, ἐὰν ἐσταματοῦσεν ἕως ἐδῶ. Ἔπρεπε καὶ τὸ μισητὸν ἐκεῖνο εἴδωλον νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν θέσιν του, καὶ ὄχι ἁπλῶς ν' ἀπομακρυνθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξαφανισθῇ, ὥστε νὰ μὴ ξαναβρεθῇ πλέον πουθενά. Μάλιστα δὲ ἔπρεπε νὰ λείψῃ μὲ ἕνα τέτοιον τρόπον, ὥστε οἱ καλοδιάθετοι ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ καταλάβουν καλά, ὅτι τὸ εἴδωλον αὐτό, ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἦταν χρυσό, δὲν εἶχε καμμίαν δύναμιν γιὰ νὰ τοὺς προστατεύσῃ ὡς Θεός, ἀφοῦ δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ προστατευθῇ τὸ ἴδιον ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Μωϋσέως. Καὶ ἡ ἀξία ποὺ εἶχε τὸ εἴδωλον αὐτό, ἐπειδὴ ἦταν φτιασμένο ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι, ἔπρεπε νὰ καταλάβουν οἱ Ἰσραηλῖται, ὅτι ἦταν τιποτένια, γιατί πλέον ἡ ὕλη του δὲν ἠμποροῦσε νὰ χρησιμοποιηθῇ οὔτε ὡς χρυσάφι ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ ἐφοβόνταν τὸν Θεόν. Καὶ πράγματι ὁ Μωϋσῆς συμπεριεφέρθη καὶ ὡς πρὸς τὸ εἴδωλον οὕτω πως, ὥστε οἱ Ἰσραηλῖται ἔλαβαν καὶ τὰ μαθήματα αὐτά.

---

(3) Εἶνε ἀληθές, ὅτι ὁ Bergson διατείνεταί που παραδόξως πως, ὅτι ἡ περὶ δημιουργικῆς ἐξελίξεως ἐκδοχὴ αὐτὴ ἀντιτίθεται πρός τε τὸν ὑλισμὸν καὶ τὸν πανθεϊσμὸν γενικῶς (Lettre II au P. de Tonquédec, Etudes p. 515), ἀλλ' ἡ περαιτέρω ἔκθεσις τῶν ἀντιλήψεων αὐτοῦ καθιστᾷ προδήλους τὰς πανθεϊζούσας τάσεις αὐτοῦ. Ὁ ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ἄλλως τε ὀπαδῶν αὐτοῦ Le Roy περιορίζεται ν' ἀποκαλέσῃ τὸν πανθεϊσμὸν τοῦ Bergson «πανθεϊσμὸν ὀρθόδοξον» (Dogme et Critique σελ. 145), ἀλλαχοῦ δὲ δὲν διστάζει νὰ διακηρύξῃ, ὅτι «δι' ἡμᾶς ὁ Θεὸς δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ γίνεται. Τὸ γίνεσθαι αὐτοῦ εἶνε αὐτὴ ἡ πρόοδος ἡμῶν» (Revue de Méta. et de Morale, 1907, σελ. 509).

Μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας ψυχικὰς ἀσθενείας, ποὺ προσβάλλουν τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἀνησυχοῦν καὶ τὸν ἐμποδίζουν ἀπὸ πολλὰ ἔργα καὶ τὸν ἐκτρέπουν εἰς πολλὰς ἁμαρτίας, εἶναι καὶ ὁ φόβος. Φοβεῖται διὰ τὴν συντήρησίν του εἰς τὸ μέλλον. Φοβεῖται διὰ τὰ ἐμπόδια καὶ τὰς ἀποτυχίας, ποὺ ἐνδέχεται νὰ συναντήσῃ. Φοβεῖται διὰ τοὺς οἰκείους καὶ προσφιλεῖς του. Φοβεῖται διὰ τὴν περιουσίαν του, τὴν ὑγείαν, τὴν ζωήν του. Καὶ ὁ φόβος αὐτὸς τὸν δηλητηριάζει, τὸν κάμνει δειλὸν καὶ ἀναποφάσιστον, μελαγχολικὸν καὶ ἀπαισιόδοξον. Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ συμβαίνουν, διότι δὲν εἴμεθα ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ καὶ δὲν ἐστηρίχθημεν εἰς τὴν ἀσάλευτον βεβαίωσιν τοῦ Θεοῦ: «Μὴ φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι».

Ἀρχιμ. † ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

14. «Χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον».

Χωρὶς δὲ τὴν ἰδικήν σου γνώμην δὲν ἠθέλησα τίποτε νὰ πράξω, διὰ νὰ μὴ εἶνε ἡ πρὸς ἐμὲ ἀγαθὴ ὑπηρεσία σου ὡσὰν κατὰ ἀνάγκην γινομένη, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἑκούσιον.

«ἠθέλησα». Δηλοῖ τὴν ὁριστικήν του ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἐν δεδομένῃ στιγμῇ ἔλαβε. Προηγουμένως εἶπεν, «ἐβουλόμην», διότι ἐξέφραζε δι' αὐτοῦ πρόθεσιν καὶ διάθεσιν παρατεινομένην ἐν ἑαυτῷ.

«ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην». Ὡς νὰ ἦτο κατ' ἀνάγκην. Ἵνα μὴ ἔχῃ τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν τοῦ κατ' ἀνάγκην γινομένου. «Ἵνα μὴ ὡς ἀκούσιον εἴη» (Ζιγαβ.).

«κατ' ἀνάγκην», οὐχὶ καθ' αὐτὸ ἐξ ἀνάγκης, ἀλλὰ ***ἡ κατὰ*** δηλοῖ ἐνέργειαν γινομένην συμφώνως πρὸς κανόνα ἢ πρότυπόν τι (πρβλ. τὰς φράσεις, κατὰ φύσιν, κατὰ ἀλήθειαν, κατὰ σάρκα, κατὰ πνεῦμα, κατ' ἐρίθειαν).

«τὸ ἀγαθόν σου» «ἔργον τῆς ὑπηρεσίας» (Ζιγ.). Οὐχὶ γενικῶς τὸ ἠθικὸν ἀγαθὸν ἢ ἡ ἀγαθότης σου, ἀλλ' ἡ ὡρισμένη αὕτη πρὸς τὸν ἀπόστολον εὐμενὴς καὶ εὐεργετικὴ πρᾶξις τοῦ Φιλήμονος.

«ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον» ἐννοεῖται ἔξωθεν τρόπον.

15. «Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς».

Διότι ἴσως δι' αὐτὸ ἐχωρίσθη ἀπὸ σὲ δι' ὀλίγον χρόνον, διὰ νὰ τὸν ἔχῃς ὑπὸ τὴν πλήρη κατοχήν σου αἰωνίως.

«Τάχα». «Ἐπειδὴ ἀπὸ αὐθαδείας γέγονεν ἡ φυγὴ καὶ διεστραμμένης διανοίας....λέγει τάχα» (Χρυσόσ.). Πρόκειται περὶ τῶν βουλῶν τῆς θείας Προνοίας, δι' αὐτὸ δὲ μετὰ ἀμφιβολίας ἐκφράζεται ὁ Παῦλος ἐκ λόγων εὐλαβείας, ἀφοῦ ἄλλως αἱ βουλαὶ τοῦ Κυρίου εἶνε ἀπόκρυφοι.

«γάρ». Αἰτιολογεῖ τὸ «οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι». Δὲν ἠθέλησα νὰ τὸν κρατήσω, διότι....

«ἐχωρίσθη». «Οὐκ εἶπε δὲ ὅτι ἔφυγεν, ἵνα μὴ παροξύνῃ τὸν δεσπότην, ἀλλ' εὐφήμως ὅτι ἐχωρίσθη» (Ζιγαβ.). Ἐὰν ἔλεγεν, ἐδραπέτευσε, θὰ παρουσιάζετο ἡ φυγὴ τοῦ Ὀνησίμου μὲ ὅλην τὴν ἀσχημίαν της. Ἐπὶ πλέον καὶ ἡ χρῆσις τοῦ παθητικοῦ θέτει τὴν φυγὴν τοῦ Ὀνησίμου εἰς σχέσιν πρὸς τὴν οἰκονομίαν τῆς θείας Προνοίας. «Καὶ οὐκ εἶπεν ἐχώρισεν ἑαυτόν, ἀλλ' ἐχωρίσθη· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὸ κατασκεύασμα τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀναχωρῆσαι οὐδ' ἐπ' ἐκείνῳ. Ὅπερ καὶ Ἰωσὴφ ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν φησιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέστειλέ με ἐνταῦθα» (Χρυσόστ.).

«πρὸς ὥραν». «Τουτέστι πρὸς βραχὺν χρόνον ἐχωρίσθη» (Οἰκουμ.). Ὅσον μακρὸς καὶ ἂν ἦτο ὁ χρόνος, καθ' ὃν διήρκεσεν ἡ ἀπὸ τοῦ Φιλήμονος φυγὴ τοῦ Ὀνησίμου, συγκρινόμενος πρὸς τὴν αἰωνίαν διάρκειαν τῆς μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν συνδιατριβῆς του μετὰ τοῦ κυρίου του, εἶνε πολὺ βραχύς. «Καὶ τὸν καιρὸν συνέστειλε διὰ τοῦ πρὸς ὥραν, τὸ πρὸς ὀλίγον σημάνας» (Ζιγαβ.). «Ὥρα γὰρ μία ὁ τῆς φυγῆς καιρὸς ὡς πρὸς τὸν αἰῶνα» (Οἰκουμ.).

«ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς». Τὸ αἰώνιον ἐν ἐννοίᾳ ἐπιρρήματος. «Ἵνα διαπαντὸς ἔχῃς αὐτόν» (Χρυσ.). «Μὴ μόνον ἐν τῷ παρόντι βίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι» (Ζιγαβ.). Ὁ δεσμὸς μεταξὺ δούλου καὶ κυρίου διαρκῶν ὅσον ὁ παρὼν βίος, θὰ διεσπᾶτο διὰ τοῦ θανάτου. Ἤδη ἡ κοινὴ σχέσις αὐτῶν πρὸς τὸν Χριστὸν κατέστησεν αὐτοὺς διαπαντὸς ἀδελφούς. Μαρτυρεῖται ὑπὸ τοῦ χωρίου τούτου ἐμμέσως, ὅτι καὶ μετὰ θάνατον οἱ ἀπὸ τοῦ παρόντος βίου ἐν φιλικῷ κατὰ Χριστὸν συνδέσμῳ ὑπάρχοντες θὰ ἐξακολουθῶσι γνωρίζοντες ἀλλήλους.

«ἀπέχῃς». Ἢ «ἀπολάβῃς» (Οἰκουμ.), τὸν πάρῃς πάλιν· ἢ ὀρθότερον ἡ ἀπὸ τὴν πλήρη κατοχήν· τὸν ἔχῃς ὑπὸ τὴν πλήρη κατοχήν σου.

ΟΜΙΛΙΑΙ

Ο ΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΕΝΘΟΥΣ ΚΑΙ Ο ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ(*)

«Ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου» (Ἐκκλ. 7, 3).

Μερικοὶ ἀπὸ σᾶς, ἀγαπητοὶ φίλοι, εὑρέθητε εἰς τὸν «οἶκον τοῦ πένθους» τὴν ἑβδομάδα αὐτήν, καὶ καλοῦμαι καὶ ἐγὼ νὰ ἔλθω μαζῆ σας εἰς αὐτόν. Εὑρέθητε εἰς αὐτὸν προσωπικῶς, διότι ἐχάσατε ἀπὸ αὐτὸν πρόσωπα προσφιλῆ. Ἐμπήκατε εἰς τὰ βαθειὰ σπήλαια τοῦ «οἴκου τοῦ πένθους». Πόσον συχνὰ βλέπομεν εἰς τοὺς δρόμους τὸ θλιβερὸν ἐπικήδειον βάδισμα τῶν πενθούντων, ποὺ συνοδεύουν εἰς τὸν τάφον γονεῖς, τέκνα, συζύγους, φίλους! Πολὺ συχνὰ εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ὥστε ἕνας, ποὺ δὲν τὸ συνείθισεν, ἕνας ποὺ ἔρχεται ἀπὸ ἀραιοκατοικημένην ἐπαρχίαν, νομίζει ὅτι ἐσημειώθη ἐπιδημία καὶ μάστιξ θανατηφόρος καὶ ἡ πόλις πρόκειται νὰ διαλυθῇ. Εἰξεύρω, ὅτι μερικοὶ ἀπὸ σᾶς ὑποφέρετε τόσον πολὺ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀγαπητῶν σας, ὥστε νὰ λέγετε, «κανεὶς ἄλλος δὲν ὑπέφερεν ὅπως ἐγώ». Μὴ τὸ λέτε ὅμως αὐτό. Ὑπῆρξαν καὶ ἄλλοι ποὺ ὑπέφεραν ὅπως καὶ σεῖς. Τὴν ὁδὸν τῆς λύπης ἐβάδισαν πολλοί. Ναί, τὴν ἐβάδισαν πρίγκηπες, τὴν ἐβάδισαν βασιλεῖς. Κόμητες καὶ δοῦκες ἀνεμίχθησαν εἰς τὸ πλῆθος μὲ τὸν πτωχόν, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχεν ἄλλο νὰ χάσῃ παρὰ τὸν μονογενῆ του υἱὸν καὶ τὴν ἄταφόν του ἀκόμη σύζυγον. Τὴν ὁδὸν αὐτὴν ἐβάδισαν οἱ εὐγενεῖς τοῦ κόσμου. Ὁ θάνατος ἔθιξε μὲ τὸ ἀμερόληπτο χέρι του τὸ ἀνάκτορον τοῦ εὐγενοῦς καὶ τὴν καλύβην τοῦ χωρικοῦ. Μὴ λέγετε λοιπὸν ὅτι σᾶς ἐκτύπησε σκληρότερα. Ἡ ἀσθένεια δυνατὸν νὰ βασανίζῃ τὸ σῶμά σου καὶ τὸ φάρμακον νὰ εὑρίσκεται πάντοτε κοντά σου. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἔχουν τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν καὶ πίνουν τὸ φάρμακον ὅπως καὶ σύ. Δὲν εἶσαι μόνος!

Πολλοὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἐπήγαμεν εἰς τὸν «οἶκον τοῦ πένθους» ἁπλῶς ὡς ἐπισκέπται, διὰ νὰ παρηγορήσωμεν ἄλλους. Καὶ πιθανὸν νὰ ἐλυπήθητε εἰς μερικὰς περιστάσεις σχεδὸν τόσον

(*) Τοῦ διασήμου ἱεροκήρυκος τοῦ 19ου αἰῶνος C.H.Spurgeon, κατὰ διασκευὴν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ.

ὅσον ἐὰν ἐπενθεῖτε σεῖς οἱ ἴδιοι. Καὶ ἐγὼ πολλάκις ἐπῆγα κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ μίαν νεκρικὴν κλίνην εἰς ἄλλην. Δὲν εἶνε βέβαια αὐτὸ εὐχάριστον, ἀλλ' εἶνε καθῆκον, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν ἀμοιβήν του. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ εἴπω: Μὴ φοβεῖσθε νὰ πηγαίνετε εἰς τὸν «οἶκον τοῦ πένθους» ὡς ἐπισκέπται. Πηγαίνετε καὶ παρηγορεῖτε τοὺς λυπημένους. Διατί νὰ τρομάζωμεν; Πηγαίνετε ὅλοι σας· εἶνε ὕψιστον καθῆκον ἑκάστου μέλους τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπισκέπτεται τοὺς ἀσθενεῖς. Δὲν τὸ κάμνομεν δυστυχῶς ὅσον ἔπρεπε νὰ τὸ κάμνωμεν. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ πηγαίνωμεν καὶ νὰ βοηθοῦμεν τοὺς πενθοῦντας καὶ νὰ τοὺς παρηγοροῦμεν μὲ κάθε τρόπον.

Ἐπιτρέψατέ μου ὅμως τώρα, προτοῦ ἔμβω εἰς τὸν οἶκον τοῦ πένθους, νὰ κάμω ὅ,τι ἔκαμα καὶ εἰς τὸν «οἶκον τῆς χαρᾶς»—νὰ ζητήσω δηλαδὴ τὰ ἀρχεῖα τοῦ οἴκου τούτου καὶ νὰ ἴδω, ἐὰν εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ οἶκος αὐτὸς εἶνε καλύτερος ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ποῦ εἶνε τὰ ἔγγραφα; Φέρε τα ἔξω, σὺ ἡ μελαγχολικὴ ὑπηρέτρια ποὺ εἶσαι ντυμένη εἰς τὰ μαῦρα. Καὶ ἰδοὺ τὰ ἔγγραφα. Καὶ πρῶτος ὁ κατάλογος. Ἀ! Μερικὰ ὀνόματα εἶνε γραμμένα εἰς αὐτόν, τὰ ὁποῖα δὲν ὠφελήθησαν πολὺ ἀπὸ τὴν δυστυχίαν. Βλέπω τὸ ὄνομα τοῦ Ἀχαζ. «Ἀχαζ προσέθηκε τοῦ ἀποστῆναι ἀπὸ Κυρίου» (Β' Παραλ. 28, 22). Βλέπω ἕνα ἄλλο ὄνομα ἐκεῖ· βλέπω τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωνᾶ, ὁ ὁποῖος ἔλεγε, «Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου» (Ἰωνᾶς 4, 9), διότι ἡ κολοκύνθη του εἶχε ξηρανθῆ. Βλέπω τὸ ὄνομα τοῦ Ἰσραήλ, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ἔγραψε, «Τί ἔτι πληγῆτε προστιθέντες ἀνομίαν;» (Ὡσ. 1, 5). Ἐκεῖ εἶνε ὁ Ἐφραίμ, περὶ τοῦ ὁποίου εἶπε, «Τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις; Ἐγὼ ἐταπείνωσα αὐτὸν καὶ κατισχύσω αὐτόν» (Ὡσηὲ 14, 8).

ΗΘΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ο ΦΑΡΙΣΑΙΟΣ

Ἡ αὐριανὴ Κυριακή, ἡ πρώτη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Τριῳδίου, μᾶς παρουσιάζει διὰ τοῦ εὐαγγελίου της τὸν Φαρισαῖον· τὸν τόσον συνήθη εἰς πᾶσαν ἐποχὴν σοβοῦντα καὶ θορυβοῦντα καὶ ἀπατῶντα κοινωνικὸν τοῦτον τύπον.

Ὑπὸ τὸ ὄνομα Φαρισαῖοι ἐνεφανίσθη, κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἰουδαϊκῆς καταπτώσεως, τάξις Ἰουδαίων, ποὺ ἐξεχώριζαν τὸν ἑαυτόν των ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἰουδαίους, διὰ νὰ ἀφιερωθοῦν εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸ ἔθνος· νὰ παρουσιάσουν δὲ οὕτως ἀντίθεσιν καὶ ἀντίδρασιν πρὸς τὸν ἄλλον λαόν, τὸν ἀφόβως ἀθετοῦντα τὸν νόμον καὶ ἀνεχόμενον τὴν νόθευσιν τῆς ἐκλεκτῆς καὶ καθαρᾶς Ἰουδαϊκῆς ἐθνικότητος. Ἀλλ' ἀφοῦ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀπετέλεσαν τὴν «ἀνωτέραν τάξιν» μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, δὲν ἐβράδυναν νὰ καταστήσουν τὴν στίλβουσαν αὐτὴν ἀνωτερότητα ὄχι μόνον ἀδάπανον, ἀλλὰ καὶ ἐπικερδῆ· νὰ ἀποκτήσουν καὶ πλοῦτον καὶ ἐπιρροὴν μεγάλην ἐπὶ τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐπειδὴ τὸ πᾶν περιώρισαν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν διακόσμησιν καὶ ἐμφάνισιν καὶ ἐντύπωσιν, ἀφῆκαν δὲ ὁλοτελῶς ἀμετάβλητον καὶ ἀμόρφωτον τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον, κατήντησαν οἱ ἐπικίνδυνοι ἠθοποιοὶ τῆς ἠθικῆς ζωῆς καὶ οἱ πλαστογράφοι τῆς ἀρετῆς.

Ἰδιαιτέρως οἱ Φαρισαῖοι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου ἔγιναν τὰ πρότυπα τοῦ φαρισαϊσμοῦ, ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τῶν φαρισαίων πάσης κοινωνίας καὶ ἐποχῆς, τῶν ὁποίων τὴν ποιότητα καὶ τὴν πραγματικὴν ἠθικὴν κατάστασιν παρουσίασεν ὁ Κύριος εἰς τὴν ἐξῆς θαυμασίαν εἰκόνα. Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Φαρισαίους τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ἐξαπολύων ἐναντίον των τὰ φοβερὰ ἐκεῖνα «οὐαί», εἶπεν: «Ὁμοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας». Ἦσαν δηλαδὴ ὅμοιοι μὲ τάφους, μὲ μνήματα, τὰ ὁποῖα ἡ ἀνθρωπίνη τέχνη ἐξωραΐζει καὶ διακοσμεῖ καὶ χρωματίζει, ὥστε νὰ φαίνωνται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὡραῖα· καὶ οὕτω νὰ κρύπτουν τὸ ἐσωτερικόν των, εἰς τὸ ὁποῖον οὐδεμία ὑπάρχει ὡραιότης, ἀλλὰ μόνον νεκρὰ κόκκαλα καὶ σάπια κρέατα καὶ δυσωδία.

Ὁ μελετῶν τὸν φαρισαῖον τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ τὸν φαρισαῖον πάσης ἐποχῆς καὶ δὴ καὶ τῆς σημερινῆς, θὰ ἀντιληφθῇ σαφῶς, ὅτι τὰ δύο κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς ἠθικῆς του ποιότητος, οἱ δύο πόλοι, περὶ τοὺς ὁποίους στρέφεται ἡ ὕπαρξίς του, εἶναι ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ἀλαζονεία ἀφ' ἑνός, ἡ ἀπάτη καὶ ἡ ὑποκρισία ἀφ' ἑτέρου. Καὶ ἕνεκα τούτου φαρισαῖος καὶ ὑπερήφανος, φαρισαϊσμὸς καὶ ὑποκρισία κατήντησαν λέξεις συνώνυμοι, λέξεις, ποὺ φανερώνουν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Ἕνεκα τῆς ὑπερηφανείας των αὐτῆς τότε ἦσαν «οἱ πεποιθότες ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντες τοὺς λοιπούς»—κατὰ τὸν περὶ αὐτῶν πλήρη χαρακτηρισμὸν τοῦ Κυρίου. Ἕνεκα τῆς ἀλαζονείας αὐτῆς σήμερον καὶ εἰς τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ἀστηρίκτου πεποιθήσεως εὑρίσκεις φαρισαίους—εἶναι οἱ νομίζοντες μόνον τὸν ἑαυτόν των εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον καὶ γνήσιον τηρητὴν τῶν διατάξεων τῆς ἐθελοθρησκείας των—καὶ εἰς τὸ ἄλλο εἶδος τῆς φανταστικῆς ἀνωτερότητος, ποὺ ἐπιδεικνύεται ὡς τάξις μορφωμένων, ὡς ἐκλεκτὴ μερὶς τῆς κοινωνίας· ἀλλ' ἡ ὁποία εἶναι ἐκλεκτὴ μόνον διότι ἔχει χρήματα—κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ἀποκτηθέντα—διότι γράφει περὶ αὐτῆς ἡ στήλη τῆς κοσμικῆς κινήσεως, διότι «φιλοῦσι τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς»· διότι ζοῦν εἰς μίαν ἀτελείωτον σειρὰν δεξιώσεων, γευμάτων, συγκεντρώσεων, ὅπου ἐπιδεικνύουν τὰ κοσμήματα καὶ τὰ φορέματα, ὅπου «κοτσομπολεύουν», κακολογοῦν καὶ ζηλεύουν. Ἕνεκα τῆς ὑποκρισίας των αὐτῆς τότε ἐπεδεικνύοντο ὡς δίκαιοι· ποία δὲ ἦτο ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀρετὴ των ἀπεκάλυψεν ὁ Κύριος, ὅταν τοὺς ἔλεγεν, ὅτι «ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν»· ὅτι «καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας»· ὅτι ἦσαν «ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες». Ἕνεκα τῆς αὐτῆς ὑποκρισίας σήμερον οἱ νόμοι καταπατοῦνται μετὰ πάσης εὐκολίας καὶ περιφρονοῦνται ἐνδεικτικῶς ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς, ποὺ ἐτάχθησαν φρουροί των, ἀλλ' οἱ ὁποῖοι δίδουν εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους ἐξαιρετικὴν ἀκαμψίαν καὶ αὐστηρότητα, περιβάλλουν καὶ τὰς ἐπουσιωδεστέρας διατάξεις των μὲ κῦρος ἀπαράβατον, ὅταν πρόκειται νὰ κριθῇ δι' αὐτῶν κανένας ἀνίσχυρος πολίτης, ἢ ὅταν πρόκειται νὰ ἐμποδισθῇ ἄλλος, ποὺ ζητεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν λαὸν διά τινος ἔργου κοινωφελοῦς.

Ὁ δεινὸς ἐκεῖνος ἔλεγχος τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς γραμματεῖς καὶ φαρισαίους, ὅτι «κατήσθιον τὰς οἰκίας

τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι», δὲν ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς φαρισαίους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Διότι οὔτε οἱ ἐκμεταλλευταὶ ἱερῶν καθηκόντων καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων ἔλειψαν, οὔτε οἱ αὐτοπρόβλητοι προστάται τῶν λαϊκῶν δῆθεν ἐλευθεριῶν, ποὺ ἀγωνίζονται νὰ κατακτήσουν ἀξιώματα καὶ νὰ ἐπιτύχουν πλουσίας ἀπολαυάς, μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ἀγωνίζονται δῆθεν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν κοσταπιεζομένων τάξεων τοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον κατὰ τὴν λαϊκὴν ἔκφρασιν«τρῶνε ἕως τὸ κόκκαλο». Δὲν δυσκολεύονται δὲ νὰ παρουσιάζωνται ἐνίοτε καὶ ἀγαθοεργοί, δίδοντες ψιχία τινὰ ἐκ τῶν μεγάλων δαπανῶν τῆς πολυτελείας καὶ τῶν διασκεδάσεων, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅτι θὰ δοθοῦν «ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις»· θὰ περάσουν δηλαδὴ ἀπὸ τὰς διαφημιστικὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων· διότι «πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις».

Καὶ αὐτὰ μὲν εἶναι τὰ πλέον καταφανῆ χαρακτηριστικὰ τοῦ φαρισαίου· διότι ὑπάρχουν καὶ τόσα ἄλλα εἰς τὰς καθημερινάς, μεταξὺ ἐπισήμων καὶ ἀνεπισήμων, ἐκδηλώσεις τῆς ὑποκριτικῆς ἐθιμοτυπίας καὶ εἰς «τὰ κατὰ συνθήκην ψεύδη», μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἐδεσμεύθησαν οἱ ἄνθρωποι, ὥστε θὰ ἐχρειάζετο μακρὰ περιγραφή. Ἀλλὰ τὸ ἄξιον πολλῆς προσοχῆς γεγονὸς εἶναι ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτάνουν ἐξ ἀγνοίας ἢ ἀδυναμίας, δὲν παύουν δὲ οἱ περισσότεροι νὰ σέβωνται τὰ ἄξια σεβασμοῦ καὶ νὰ συναισθάνωνται τὴν θέσιν των. Ἐνῷ ὁ ἀλαζὼν καὶ ὑποκριτὴς φαρισαῖος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἁμαρτάνει ἐν γνώσει καὶ ἐκ περιφρονήσεως πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀξίας, πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τοὺς ἐναρέτους, περὶ τῶν ὁποίων ἔχει τόσον μικρὰν καὶ εὐτελῆ ἰδέαν. Ὅταν τοῦτο λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν, δὲν δυσκολεύεται νὰ ἐννοήσῃ διατί ὁ Κύριος τόσον αὐστηρῶς ἐταλάνισε τοὺς φαρισαίους καὶ τὸν φαρισαϊσμόν, καὶ τόσον ἀμειλίκτως κατεδίκασε τὴν ὑποκρισίαν τῶν ὑποκριτῶν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ΛΔ', Α' Κορ. ς' 12—20).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 499.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Τοῦ Ἀσώτου, Κυρ. ΙΓ' Λουκᾶ ιε' 11—32)

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 232.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Πικρὰ ποτήρια ὀδύνης καὶ θλίψεως ἐπότισαν τὸν πατέρα των καὶ οἱ δύο υἱοὶ τῆς σημερινῆς παραβολῆς. Ὁ νεώτερος δὲν τὸν ἐλογάριασεν ὡς πατέρα. Παρήκοος καὶ θρασὺς ἠνάγκασε τὸν πατέρα του νὰ τοῦ δώσῃ τὸ ἥμισυ τῆς πατρικῆς περιουσίας καὶ ἔπειτα τὸν ἀφῆκε καὶ ἀνεχώρησεν εἰς ξένην χώραν, μακρὰν πάσης πατρικῆς ἐπιβλέψεως καὶ προστασίας. Τί ἔκαμεν ἐκεῖ; Μήπως ἔζησε βίον ἐργασίας, βίον φρόνιμον καὶ εἰρηνικόν; Μήπως ἐκράτησε σεβαστὸν καὶ τίμιον τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του; Κάθε ἄλλο. «Ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως». Διασκεδάσεις, ἀσωτία, διαφθορά, ἀκολασία καὶ πᾶν εἶδος φαύλης καὶ ἁμαρτωλῆς ζωῆς ἦτο τὸ καθημερινὸν πρόγραμμα τοῦ ἄφρονος ἐκείνου υἱοῦ. Ἀλλά, μετ' ὀλίγον, στέρησις τρομερὰ καὶ πεῖνα ἀνοικονόμητος καὶ ἐξευτελισμὸς καὶ δουλεία ὑπῆρξεν ὁ καρπὸς καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀνόμου καὶ τρελλοῦ αὐτοῦ βίου. Καὶ ἦτο τοῦτο ὄλεθρος καὶ καταστροφὴ καὶ τιμωρία δικαία διὰ τὸν κακοκέφαλον ἐκεῖνον νεανίαν. Ἦτο ὅμως καὶ ὄνειδος καὶ προσβολὴ κατὰ τοῦ πατρός του, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα τόσον ἀσεβῶς καὶ ἀφρόνως διέσυρε καὶ κατεσπίλωσεν. Ἂς συλλογισθῶμεν λοιπὸν τὸν πόνον καὶ τὴν ὀδύνην, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασεν ὁ πατὴρ τῆς παραβολῆς ἕνεκα τῆς διαγωγῆς τοῦ ἀσώτου υἱοῦ του.

Ἀλλὰ παρόμοια ἐδοκίμασε καὶ ἀπὸ τὸν πρεσβύτερον υἱόν. Δὲν ἦτο αὐτὸς παρήκοος καὶ σκληρός, ὅπως ὁ νεώτερος. Φρόνιμος, συνετός, ἐργατικός, ἔμενε πάντοτε καὶ εἰργάζετο πλησίον τοῦ πατρός του καὶ ἐξετέλει μὲ προθυμίαν τὰς ἐντολάς του. Ἀλλ' ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ πειθαρχία τοῦ ἐγέννησεν ἰδέαν ὑψηλὴν διὰ τὸ ἄτομόν του καὶ ἐδημιούργησεν ἀξιώσεις μεγάλας, αἱ ὁποῖαι εἰς μίαν ὥραν γενικῆς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐξέσπασαν εἰς βάρος τοῦ πατρός του. Ὅταν μίαν ἡμέραν ἐπέστρεψεν ὁ ἄσωτος υἱὸς καὶ ὁ πατήρ του ἐπανηγύριζε τὸ γεγονὸς μὲ χαράν, ὁ μεγαλύτερος υἱός, ἀντὶ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν χαράν, ἐθύμωσε καὶ μένει ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι. Ὁ πατήρ του ἐξέρχεται ἔξω καὶ τὸν παρακαλεῖ. Αὐτὸς ὅμως παραπονεῖται πικρῶς κατὰ τοῦ πατρός του, διότι ἐδέχθη τὸν ἄσωτον μὲ τόσην χαρὰν καὶ ἀγάπην. «Ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, λέγει πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν». Ἰδοὺ ἀπάντησις ὑπερήφανος καὶ πικρά, γεμάτη ἀπὸ τὸ δηλητήριον τοῦ φθόνου καὶ τῆς ἐμπαθείας καὶ περιφρονήσεως κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ποία λοιπὸν ὀδύνη διὰ τὴν ἀγαθὴν καρδίαν τοῦ φιλοστόργου πατρός! Ὁ ἕνας τὸν ἠτίμασε μὲ τὴν προηγουμένην ἐλεεινὴν διαγωγήν του. Ὁ ἄλλος τώρα τὸν πικραίνει μὲ τὸν φθόνον του καὶ μὲ τὴν ἐγωϊστικὴν καὶ ἐμπαθῆ συμπεριφοράν του.

Ἀλλὰ αὐτὸ κάμνουν αἱ ἁμαρτίαι παντὸς ἀνθρώπου. Διότι καὶ σήμερον, καὶ εἰς πᾶσαν ἐποχήν, ὑπάρχουν ἁμαρτωλοὶ ὅμοιοι πρὸς τὸν νεώτερον ἢ τὸν μεγαλύτερον υἱὸν τῆς παραβολῆς. Ἄλλοι παρασύρονται εἰς τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν ἀσωτίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξώκειλεν ὁ νεώτερος υἱός. Ἡ ἁμαρτία τοὺς καταστρέφει καὶ τοὺς μεταβάλλει εἰς ἐρείπια σωματικὰ καὶ ἠθικά. Ἄλλοι, πάλιν, ἐνῷ ἀποφεύγουν σοβαρὰ ἁμαρτήματα καὶ μένουν καθαροὶ ἀπὸ τὸν μολυσμὸν καὶ τὴν κατάπτωσιν τῶν σαρκικῶν ἁμαρτημάτων, ἀφίνουν ὅμως νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς τὴν ψυχήν των ὁ φαρισαϊσμὸς καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ. Εἶνε ἕτοιμοι πάντοτε νὰ διαφημίζουν τὰς ἀρετάς των καὶ νὰ καυχῶνται, νὰ καταδικά-

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

ζουν δὲ χωρὶς συμπάθειαν καὶ οἰκτιρμὸν τὰς παρεκτροπὰς καὶ ἐλλείψεις τῶν ἄλλων. Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ τί εἶνε; Εἶνε ὕβρις καὶ προσβολὴ κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐπουρανίου Πατρός μας. Διότι καταπατοῦμεν τὰς ἐντολάς Του καὶ κρατοῦμεν τὴν κακίαν εἰς τὰς ψυχάς μας, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἀποστρέφεται καὶ καταδικάζει. Ἀλλὰ ποῖον εἶνε τὸ καθῆκόν μας ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ; Νὰ ζῶμεν ὡς τέκνα Του, μὲ ὑπακοὴν εἰς τὰς ἐντολάς Του, μὲ ζωὴν ἐνάρετον καὶ ἁγίαν, καὶ οὕτω νὰ γινώμεθα ἀφορμή, ὥστε νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ ἐπουρανίου Πατρός μας. Διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶνε ἁπλῶς ὁ δημιουργός μας. Εἶνε ὁ πανάγαθος, ὁ στοργικὸς Πατήρ μας, τοῦ Ὁποίου ἡ ἀγάπη εἶνε ἀνυπολόγιστος. Αὐτὰ ἀκριβῶς φανερώνει καὶ ἡ συμπεριφορά, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὁ πατὴρ τοῦ ἀσώτου.

2.—Διότι πράγματι εἶνε ἀξιοθαύμαστος ἡ καλωσύνη καὶ ἡ στοργή, μὲ τὴν ὁποίαν ὑποδέχεται ὁ πατὴρ τὸν ἐπιστρέφοντα ἄσωτον υἱόν του. Ἡ πατρική του καρδία δὲν εἶχε λησμονήσει ποτὲ τὸν ἀπειθῆ καὶ ἀνάξιον υἱόν. Παρηκολούθει πάντοτε αὐτὸν νοερῶς. Ἐσκέπτετο τοὺς κινδύνους του. Ὑπώπτευε τὰ παθήματά του. Καὶ μία διάπυρος εὐχὴ ἀνήρχετο καθημερινῶς εἰς τὸν οὐρανόν· νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ταχύτερον ὁ ἄσωτος υἱὸς εἰς τὴν πατρικὴν ἀγκάλην. Καὶ τώρα ποὺ ἐπιστρέφει, σκηναὶ ἀπερίγραπτοι τρυφερότητος ἐκτυλίσσονται. Πρὶν νὰ πλησιάσῃ ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα, τρέχει ὁ πατὴρ πρὸς τὸν υἱόν. Πίπτει ἐπὶ τὸν τράχηλόν του. Τὸν ἐναγκαλίζεται. Τὸν καταφιλεῖ. Ὁ ἄσωτος κλαίει, γονυπετεῖ, ἐξομολογεῖται. Διακηρύττει ὅτι εἶνε ἀνάξιος νὰ ὀνομάζεται υἱός του, διότι τὸν παρήκουσε καὶ τὸν ἐπίκρανεν. Ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς πατὴρ λησμονεῖ τώρα τὴν ἀποστασίαν τοῦ υἱοῦ του. Καί, ἀντὶ νὰ τὸν ἐκδιώξῃ, τὸν ἀποκαθιστᾷ πάλιν εἰς τὴν τιμὴν τοῦ υἱοῦ καὶ εἰς ὅλα τὰ δικαιώματα τῆς πατρικῆς κληρονομίας. Τὸν ἀναγνωρίζει υἱόν του ἀγαπητὸν καὶ θυσιάζει τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν καὶ διατάσσει γενικὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην διὰ τὸ εὐτυχὲς καὶ χαρμόσυνον γεγονός. Ποία εὐσπλαγχνία! Πόση ἀγαθότης!

Ναί! Εἶνε ὠκεανὸς ἀπέραντος τὸ ἔλεος καὶ ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ. Εἶνε ὠκεανός, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἐξαφανίζεται τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μας. Ὅσον πολλαὶ καὶ ἂν εἶνε αἱ ἀνομίαι μας καὶ ὅσον μεγάλα τὰ ἁμαρτήματα καὶ ἐγκλήματά μας, ὅταν καταφύγωμεν μὲ εἰλικρινῆ μετάνοιαν καὶ συντριβὴν πρὸς τὸν Θεόν, ὁ οὐράνιος Πατὴρ τὰ συγχωρεῖ ὅλα καὶ τὰ ἐξαλείφει. Καὶ ἐνῶ ἡμεῖς εἴμεθα ἀκάθαρτοι καὶ ρυπαροὶ κατὰ τὴν ψυχὴν ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας, Ἐκεῖνος μᾶς εὐσπλαγχνίζεται, μᾶς ἀγκαλιάζει, μᾶς καταφιλεῖ, μᾶς καθιστᾷ πάλιν τέκνα Του καὶ κληρονόμους τῶν ἀγαθῶν Του. Ποῖον θάρρος καὶ ποία παρηγορία διὰ τοὺς ἁμαρτωλούς! Πόσοι ἄσωτοι, πόσοι ἀπηλπισμένοι ἁμαρτωλοὶ δὲν ἐστηρίχθησαν εἰς τὴν ἄπειρον αὐτὴν ἀγάπην καὶ εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ εὕρουν ἐκεῖ τὴν παρηγορίαν καὶ γαλήνην, τὸ ἔλεος καὶ τὴν σωτηρίαν!

Ἀδελφοί μου! Ἴσως παρεσύρθημεν καὶ ἐπέσαμεν καὶ ἡμεῖς. Ἴσως ἠκολουθήσαμεν ἕως τώρα τὸν μωρὸν καὶ ἄθλιον τῆς ἁμαρτίας δρόμον καὶ μὲ τὰ ἁμαρτωλὰ ἔργα μας ἐβαρύναμεν τὴν συνείδησίν μας καὶ ἐλυπήσαμεν τὸν Θεόν. Ἂς μὴ ἀπελπιζώμεθα ὅμως. Ἡ ἀγάπη τοῦ οὐρανίου Πατρὸς εἶνε ἄπειρος καὶ τὸ ἔλεός Του ἀνυπολόγιστον. Ἂς μετανοήσωμεν λοιπὸν εἰλικρινῶς. Ἂς σπεύσωμεν πρὸς Αὐτὸν μὲ συντριβὴν καὶ ταπεινώσιν. Καὶ θὰ εὕρωμεν πλησίον Του τὴν εἰρήνην καὶ τὴν σωτηρίαν, ὅπως τὴν εὗρεν ὁ ἄσωτος υἱὸς τῆς παραβολῆς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ Δ'.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

Ἀλλ' εἶναι πλέον ὥρα νὰ ἀκούσωμεν καὶ τὰ λόγια τοῦ πλουσίου. «Ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ», λέγει· δηλαδὴ παρακαλῶ, δέομαι, ἱκετεύω, «ἵνα πέμψῃς εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου Λάζαρον· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου» (Λουκᾶ 16. 27,28). Ἐπειδὴ ἀπέτυχεν εἰς ἐκεῖνα, ποὺ ἐζήτησε διὰ τὸν ἑαυτόν του, παρακαλεῖ ὑπὲρ τῶν ἄλλων. Κύτταξε πόσον ἥμερος καὶ φιλάνθρωπος ἔχει γίνει ἀπὸ τὴν κόλασιν. Ἐκεῖνος ποὺ περιφρονοῦσε τὸν Λάζαρον, ὅταν ἦτο ἐμπρός του παρών, φροντίζει δι' ἄλλους ἀπόντας· ἐκεῖνος ποὺ ἀδιαφοροῦσε διὰ τὸν κατακείμενον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, ἐνθυμεῖται ἐκείνους ποὺ δὲν τοὺς βλέπει καὶ προβάλλει τὴν παράκλησιν μὲ πολὺν σεβασμὸν καὶ ἐνδιαφέρον, ὥστε νὰ ληφθῇ δι' αὐτοὺς πρόνοια νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰ κακά, ποὺ τοὺς περιμένουν. Καὶ παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ὁ Λάζαρος εἰς τὸ σπίτι τοῦ πατρός του, ὅπου ἦτο δι' αὐτὸν τὸ πεδίον τοῦ ἀγῶνος καὶ εἶχεν ἀνοιχθῆ τὸ στάδιον τῆς ἀρετῆς. Ἐκεῖνοι ἂς τὸν βλέπουν στεφανωμένον, λέγει, ἐκεῖνοι ποὺ τὸν εἶδαν ν' ἀγωνίζεται· οἱ μάρτυρες τῆς φτώχειας του καὶ τῆς πείνας καὶ τῶν ἀναριθμήτων κακῶν, ἂς γίνουν μάρτυρες τῆς τιμῆς, τῆς μεταβολῆς, τῆς δόξης του ὅλης, διὰ νὰ διδαχθοῦν καὶ ἀπὸ τὰς δύο καταστάσεις καὶ μάθουν, ὅτι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα δὲν θὰ σταματήσουν μέχρι τοῦ παρόντος, οὕτω δὲ ἑτοιμασθοῦν ὥστε νὰ ἠμπορέσουν νὰ διαφύγουν αὐτὴν τὴν κόλασιν καὶ τὴν τιμωρίαν.

Τί ἀπήντησε λοιπὸν ὁ Ἀβραάμ; «Ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας, λέγει· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν» (Λουκ. 16,29). Δὲν φροντίζεις σύ, τοῦ λέγει, τόσον πολὺ διὰ τοὺς ἀδελφούς σου, ὅσον ὁ Θεὸς ποὺ τοὺς ἐδημιούργησε. Τοὺς ἔδωσεν ἀναριθμήτους διδασκάλους προτρέποντας, συμβουλεύοντας, νουθετοῦντας. Τί λέγει αὐτὸς πάλιν; «Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν» (Αὐτ.30). Αὐτὰ εἶναι τὰ λόγια ποὺ λέγουν πολλοί. Ποῦ εἶναι τώρα ἐκεῖνοι ποὺ λέγουν, ποιὸς ἦλθεν ἀπ' ἐκεῖ; Ποιὸς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν; Ποιὸς μᾶς εἶπε διὰ τὰ πράγματα τοῦ ᾅδου; Πόσα τοιαῦτα καὶ χειρότερα ἔλεγε μέσα του ὁ πλούσιος ἐκεῖνος, ὅταν ἐζοῦσε μὲ τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν; Διότι δὲν παρεκάλεσεν ἄνευ λόγου νὰ ἀναστηθῇ κάποιος ἐκ τῶν νεκρῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὅταν ἤκουε τὰς ἁγίας Γραφὰς [ποὺ ὁμιλοῦν καὶ περὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν] τὰς περιφρονοῦσε, τὰς ἐνέπαιζεν, ἐθεώρει τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν παραμύθια, ἀπὸ τὴν ἰδικήν του διάθεσιν ἔκρινε καὶ περὶ τῶν ἀδελφῶν του. Καὶ ἐκεῖνοι, λέγει, τὰς αὐτὰς ἰδέας ἔχουν· ἐὰν ὅμως ὑπάγῃ εἰς αὐτοὺς κανεὶς ἐκ τῶν νεκρῶν, δὲν θὰ ἀπιστήσουν εἰς αὐτὸν οὔτε θὰ τὸν περιγελάσουν, ἀλλὰ θὰ προσέξουν περισσότερον εἰς τὰ λεγόμενά του. Τί λέγει λοιπὸν ὁ Ἀβραάμ; «Εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται» (Αὐτ. 31). Καὶ ὅτι τοῦτο εἶναι ἀληθές, ὅτι δηλαδὴ ἐκεῖνος ποὺ δὲν πείθεται εἰς τὰς ἁγίας Γραφάς, οὐδὲ νεκροὶ ἐὰν ἀναστηθοῦν, θὰ πεισθῇ, τὸ ἀπέδειξαν οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐπειδὴ δὲν ἤκουσαν τὸν Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας, οὐδὲ ὅταν εἶδαν νεκροὺς ἀναστάντας ἐπίστευσαν. Ἀλλ' ἄλλοτε μὲν ἐπεχείρουν

νὰ θανατώσουν τὸν Λάζαρον [τὸν ὁποῖον ὁ Χριστὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν], ἄλλοτε δὲ ἐπετίθεντο κατὰ τῶν Ἀποστόλων [ὅταν ἐδίδασκον περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν], καίτοι κατὰ τὸν καιρὸν τῆς σταυρώσεως τοῦ Κυρίου πολλοὶ νεκροὶ ἀνεστήθησαν.

3. Διὰ νὰ μάθῃς δὲ καὶ ἀπὸ ἄλλην πηγὴν ὅτι ἡ διδασκαλία τῶν προφητῶν εἶναι περισσότερον ἀξιόπιστος ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θὰ εἴπουν οἱ ἀνιστάμενοι ἐκ τῶν νεκρῶν, σκέψου ἐκεῖνο, ὅτι κάθε νεκρὸς εἶναι δοῦλος· ἐκεῖνα δὲ τὰ ὁποῖα λέγουν αἱ ἅγιαι Γραφαὶ τὰ εἶπεν ὁ Θεός. Ὥστε καὶ ἂν νεκρὸς ἀναστηθῇ, καὶ ἂν ἄγγελος καταβῇ ἐξ οὐρανοῦ, αἱ ἅγιαι Γραφαὶ εἶναι περισσότερον ἀξιόπιστοι ἐξ ὅλων τούτων. Διότι Ἐκεῖνος ποὺ τὰς ἐνομοθέτησεν εἶναι ὁ Δεσπότης τῶν ἀγγέλων καὶ ὁ Κύριος τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ζώντων. Ὅτι δὲ ἐκεῖνοι ποῦ ζητοῦν νὰ ἔλθουν νεκροὶ ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον, ζητοῦν πράγματα περιττά, εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδειχθῇ μαζῇ μὲ τὰ λεχθέντα, καὶ ἀπὸ τὰ παρόντα δικαστήρια. Ἡ γέεννα [τοῦ πυρὸς] δὲν φαίνεται εἰς τοὺς ἀπίστους· εἰς τοὺς πιστοὺς εἶναι βεβαίως φανερὰ καὶ καταφανής, ἀλλ' ὅμως εἰς τοὺς ἀπίστους δὲν φαίνεται· τὰ δικαστήρια ὅμως φαίνονται, καὶ καθημερινῶς ἀκούομεν ὅτι ὁ δεῖνα ἐτιμωρήθη, τοῦ δεῖνος ἐδημεύθη ἡ περιουσία, ἄλλος ἐργάζεται εἰς τὰ μεταλλεῖα, ἄλλος ἐκάη εἰς τὴν φωτιάν, ἄλλος κατεστράφη μὲ ἄλλον τρόπον βασάνων καὶ τιμωρίας. Ἀλλ' ὅμως, ἂν καὶ τὰ ἀκούουν αὐτὰ οἱ πονηροὶ καὶ κακοῦργοι καὶ γόητες, δὲν σωφρονίζονται. Καὶ τί λέγω ὅτι δὲν σωφρονίζονται ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε ὑπεβλήθησαν εἰς τὰ βασανιστήρια ταῦτα; Πολλαῖς φοραῖς πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ποὺ συνελήφθησαν καὶ διέφυγαν τὴν τιμωρίαν καὶ ἤνοιξαν ὀπὴν εἰς τὸν τοῖχον τῆς φυλακῆς καὶ ἐπήδησαν ἔξω, πάλιν ἐπεχείρησαν νὰ κάμουν τὰ ἴδια κακουργήματα, καὶ διέπραξαν πολὺ χειρότερα ἀπ' αὐτά. Ἂς μὴ ζητῶμεν λοιπὸν νὰ τὰ ἀκούσωμεν ἀπὸ τοὺς νεκροὺς αὐτά, τὰ ὁποῖα πολὺ σαφέστερα μᾶς τὰς διδάσκουν καθημερινῶς αἱ ἅγιαι Γραφαί. Διότι ἐὰν ἤξευρεν ὁ Θεὸς αὐτό, ὅτι νεκροὶ ἀνιστάμενοι θὰ ὠφέλουν τοὺς ζῶντας, δὲν θὰ τὸ παρέλιπεν, οὐδὲ θὰ ἄφινε νὰ χαθῇ τόσον πολὺ κέρδος, Ἐκεῖνος ποὺ τὰ κάμνει ὅλα πρὸς τὸ συμφέρον μας.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Οἱ γονεῖς ἐδείκνυαν εἰς τὸ παιδί των τὴν καλὴν ὄψι τοῦ χαρακτῆρός των καὶ ἐκεῖνο εἰς ἀνταπόδοσιν τοὺς ἐσέβετο καὶ τοὺς ἀγαποῦσεν. Ἡ γνώμη των ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν παιδαγωγῶν ἦτο ὀρθὴ καὶ καλή. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦτο δύσκολον νὰ εὕρῃ κανεὶς ἀνθρώπους τιμίους καὶ ἱκανούς. Εὑρέθησαν ὅμως παρ' ὅλα αὐτὰ τοιοῦτοι καὶ ἐδίδαξαν εἰς τὸν φιλομαθῆ νέον τὴν ἱστορίαν τῆς Ρώμης. Ἡ φιλολογία της, τὰ πενιχρὰ ἀλλὰ σοβαρὰ συγγράμματα τῶν παλαιοτέρων συγγραφέων της καὶ τὰ περίφημα χειρόγραφα τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος τοῦ Αὐγούστου, ἦσαν διαρκῶς εἰς τὰς χεῖράς του. Τὰ Ἑλληνικὰ ἔγιναν εὐκόλως ὡς ἄλλη μητρικὴ γλῶσσα δι' αὐτόν. ἤξευρε δὲ ἀρκετὰ καλὰ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν ποίησιν, τὸ δρᾶμα, τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Ἂν οἱ γονεῖς ἔκλιναν κάποτε πρὸς τὴν ἐπιείκειαν, εὕρισκαν πάντοτε συμφώνους εἰς τοῦτο καὶ τοὺς διδασκάλους, εἰς τοὺς ὁποίους σπανίως ἐδίδετο ἀφορμὴ νὰ τὸν τιμωρήσουν. Ὁ νέος παρουσίαζε πολλὰ δείγματα εὐφυΐας καὶ δὲν ἐστερεῖτο ἐπιμελείας, ὅταν τὰ μαθήματα τὸν ἐνδιέφερον, καίτοι ἦτο δύσκολον εἰς αὐτὸν νὰ προσαρμόζεται πρὸς ὡρισμένους κανόνας καὶ τακτικὴν φιλεργίαν.

Ἂν καὶ ἦτο ταχὺς εἰς τὸ νὰ ἐννοῇ καὶ νὰ μανθάνῃ, ὅταν εἶχεν ὄρεξιν διὰ νὰ διδάσκεται, ἐν τούτοις ἀηδίαζε καὶ ἀπέκρουε τὰς δυσκολίας καὶ τοὺς κόπους. Ἡρωϊκαὶ πράξεις καὶ ὑψηλαὶ ἰδέαι ἀνέφλεγαν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχήν του, ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ τοιαῦτα ἦσαν σπάνια μεταξὺ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους συνανεστρέφετο. Τοὺς χρόνους τῆς νεότητός του δὲν διῆλθε μεμονωμένος· τὴν δὲ ἀνδρικήν του ἡλικίαν ἐπέρασε μὲ ὅλην τὴν ἐλευθερίαν τῶν νέων τῆς ἐποχῆς.

Ὅπως ἤδη ἐλέχθη, ὁ πατέρας του καὶ ἡ μητέρα του δὲν ἦσαν αὐστηροὶ ἠθικολόγοι. Δὲν τοὺς ἀνησύχει οὔτε τοὺς ἐστενοχώρει καθόλου τὸ ὅτι ὁ υἱός των παρεδίδετο εἰς τὰς ἀνησίας τῆς μόδας καὶ τὰ ἐλαττώματα τῆς ἐποχῆς. Ἄφθονα μέσα ἦσαν εἰς τὴν διάθεσίν του, τὰ ὁποῖα ἠμποροῦσε νὰ ἐξοδεύῃ ἀφειδῶς καί, ἐνῷ εἶχεν ἀρκετὸν πνεῦμα, ὥστε νὰ τὸν ἐλκύουν αἱ σκέψεις τῶν φιλοσόφων καὶ τὰ ὄνειρα τῶν ποιητῶν, ὑπῆρχαν ὅμως εἰς αὐτὸν καὶ ἔνστικτα κτηνώδη, τὰ ὁποῖα τὸν ὤθουν νὰ ἱκανοποιῇ ἐπιθυμίας κάθε ἄλλο παρὰ φιλοσοφικὰς καὶ ἰδεώδεις. Ἡ ἔμφυτος ἀνδρικότης του τὸν διεφύλαττεν ἀπὸ τὴν μεγάλην διαφθορὰν καὶ τρυφηλότητα, ποὺ ἐπεκράτει μεταξὺ τῶν περισσοτέρων νέων τῆς ἐποχῆς. Ἀπεδοκίμαζε τὰς χυδαίας εὐχαριστήσεις των καὶ ἐτήρει μίαν ἀπόστασιν ἀπὸ πολλοὺς καλοανατεθραμμένους μεταξὺ αὐτῶν· ὅταν δὲ ἠρωτᾶτο, δὲν ἐδίσταζε νὰ εἴπῃ τὸ διατί. Ἠχαριστεῖτο πολὺ νὰ ἀσκῆται εἰς στρατιωτικὰ καὶ ἀθλητικὰ γυμνάσια. Ὅταν ἔφθασεν εἰς κατάλληλον ἡλικίαν διὰ τὸν στρατόν, ἐστάλη νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὰ Γερμανικὰ σύνορα. Ἐνετρύφα εἰς τὴν στρατιωτικὴν ζωήν, καί, ἂν καὶ ἦτο περίοδος εἰρήνης, ἐλάμβανε μέρος εἰς ὀλίγας ἀψιμαχίας κατὰ τὴν διάρκειαν ἀναγκαίων πορειῶν, διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν ἐπικινδύνων ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των συνόρων. Κατ' αὐτὰς ἐδείκνυε θαυμαστὴν ἀφοβίαν καὶ ἱκανότητα εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὴν διοίκησιν ἀνδρῶν. Οἱ Γερμανοὶ τοῦ εἴλκυον τὸ ἐνδιαφέρον—καίτοι ἦσαν βάρβαροι—καὶ τὸ τολμηρὸν καὶ ἐλεύθερον πνεῦμά του ἐσυμπαθοῦσε φυσικὰ τὴν δύναμιν καὶ ἀνεξαρτησίαν των. Ὅταν κάποτε ἕνας Γερμανὸς ἀρχηγὸς εἶπεν: «Εἰμποροῦμε νὰ εὕρωμε γῆν γιὰ νὰ ζήσωμε, δὲν εἰμποροῦμε ὅμως νὰ εὕρωμε μέρος γιὰ νὰ ἀποθάνωμε», ἀνεγνώριζε τὸ ἴδιο εὐγενὲς πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐχαρακτήριζε πολλοὺς ἥρωας τῆς ἀρχαίας Ρώμης.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

Π. Ν. Τρεμπέλα.

Λαϊκὰ κηρύγματα ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ἀναγνώσματα ἐξόχως τερπνὰ καὶ διδακτικά, περιλαμβάνοντα τὴν ἱστορίαν τῶν πρωτοπλάστων, τῶν δύο ἀδελφῶν Κάϊν καὶ Ἄβελ, τοῦ Νῶε μετὰ τοῦ παγκοσμίου κατακλυσμοῦ καὶ τοῦ μεγάλου πατριάρχου Ἀβραάμ.

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἔσωτ.
Τεῦχος Α') Ἀδὰμ καὶ Εὔα	ἄδετον	10	8
	πανόδετον	25	9
» Β') Κάϊν καὶ Ἄβελ	ἄδετον	4	6
» Γ') Νῶε	»	8	7
Τὸ β' καὶ γ' τεῦχος εἰς 1 τόμον	πανόδετον	27	9
» Δ') Ἀβραάμ	ἄδετον	15	7
	πανόδετον	33	10

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ἡ Βουλὴ καὶ ὁ νέος ἀρχηγός.

Ἐὰν ἡ ἐκλεγεῖσα τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν Βουλὴ δὲν δύναται νὰ δώσῃ εἰς τὸ Κράτος μίαν ἰσχυρὰν κυβέρνησιν· ἐὰν τὰ κομματικὰ μίση ἀπειλοῦν πάντοτε τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου· ἐὰν τὰ ἀστικὰ κόμματα διὰ πᾶν ἄλλο ἐνδιαφέρωνται καὶ μόνον διὰ τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἠθικὴν ζωὴν τῶν Ἑλλήνων ἔδειξαν τοσοῦν ἔνοχον ἀδιαφορίαν, δύνανται ὅμως νὰ κανχῶνται ὅτι ἀνέδειξαν καὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν Βουλὴν νέον ἀρχηγόν, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ εἶδός του καὶ τὴν ἰδεολογίαν του εἶναι πράγματι τοιοῦτος.

Πρόκειται περὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς διαβοήτου «ἐκπαιδευτικῆς μεταρρύθμισης» καὶ νῦν κομμουνιστοῦ βουλευτοῦ καὶ ἀρχηγοῦ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ κομμουνιστῶν βουλευτῶν κ. Δ. Γληνοῦ. Ἀφοῦ τὰ ἀπὸ εἰκοσαετίας κυβερνήσαντα ἀστικὰ κόμματα παρέδωκαν εἰς αὐτόν, ἢ εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς ὁπαδούς του, τὴν παιδείαν τοῦ Κράτους· ἀφοῦ τὸν ἐβοήθησαν τόσον ἐπιμόνως νὰ δηλητηριάσῃ τὴν παιδείαν, νὰ πολεμήσῃ μὲ τόσην μέθοδον καὶ συστηματικότητα τὴν Χριστιανικὴν πίστιν καὶ ἠθικὴν εἰς τὸ σχολεῖον, νὰ καλλιεργήσῃ τὴν περιφρόνησιν πρὸς ὅ,τι εἶχε τὸ Ἔθνος ὑγιές, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐχαρακτήρισε «σάπια ἰδανικά», νὰ καλλιεργήσῃ ὅσον ἠμπόρεσε τὸν κομμουνισμὸν μεταξὺ διδασκάλων καὶ μαθητῶν, δὲν ὑπολείπεται τώρα παρὰ νὰ τὸν βοηθήσουν καὶ εἰς τὴν τελικήν του προσπάθειαν: Νὰ παραλάβῃ τὴν κυβέρνησιν τοῦ Κράτους, ἢ τοὐλάχιστον τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του!

Καὶ ἀσφαλῶς ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν κομμουνιστῶν βουλευτῶν ἐλπίζει καὶ αὐτό, ἀπὸ τὴν σύντονον καὶ φιλότιμον προσπάθειαν, ποὺ καταβάλλουν διὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν σκοπῶν του τὰ ἀστικὰ κόμματα.

Σπουδαῖος πολιτισμός!

Εἰς ἕνα ἀθηναϊκὸν δρόμον εὑρέθη καὶ πάλιν ἔκθετον βρέφος, τὸ ὁποῖον εἶχε κατασπαραχθῆ ἀπὸ σκυλιά. Ἐφημερὶς δὲ πολιτικὴ ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας, σχολιάζουσα τὸ θλιβερὸν αὐτὸ διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ τὸν πολιτισμὸν τοῦ τόπου μας γεγονὸς ἔγραφεν: «Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν, εἶναι ὅτι μεταξὺ ὅλων τῶν χωρῶν τῆς γῆς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τῆς ἀφρικανικῆς ἠπείρου, ἔχομεν τὸ ρεκὸρ τῆς ἐγκληματικῆς ἀβελτηρίας εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πρωτευούσης τῶν Κάφρων δὲν θὰ κατασπαράσσωνται τὰ βρέφη ὑπὸ τῶν κυνῶν. Ἐκεῖ ἄλλως τε δὲν ὑπάρχει τόσος κοινωνικὸς πολιτισμός....».

Ἀλλὰ καθ' ἣν ἡμέραν εὑρέθη τὸ ἔκθετον τοῦτο ἀνεγράφετο ὁ θάνατος ἄλλης γυναικός, συνεπείᾳ ἐκτρώσεως· διότι ἡ ἔκτρωσις συνεπάγεται πολλάκις καὶ τὸν θάνατον τῆς τόσον ἀσπλάγχνως φονευούσης τὸ ἔμβρυόν της μητρός. Ἐρωτῶμεν λοιπόν: Πόση εἶναι ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῆς ἐκθέσεως τῶν βρεφῶν εἰς τοὺς δρόμους καὶ τῆς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἀπορρίψεως τῶν ἐκ τῶν ἐκτρώσεων προερχομένων ἐμβρύων εἰς τὸν τενεκὲ τῶν σκουπιδιῶν; Ἡ ἀπόστασις ἔγκειται εἰς τοῦτο· εἰς τὸ ὅτι αἱ μὲν ἀπορριπτουσαι τὰ βρέφη εἰς τοὺς δρόμους εἶναι αἱ πτωχότεραι—ἀσυγκρίτως δὲ ὀλιγώτεραι κατ' ἀριθμόν—ἐγκληματίαι μητέρες, αἱ δὲ καταφεύγουσαι εἰς τὴν ἔκτρωσιν εἶναι αἱ εὐπορώτεραι καὶ πολὺ περισσότεραι εἰς ἀριθμόν, αἱ ὁποῖαι διαθέτουσαι χιλιάδας τινὰς δραχμῶν καταφεύγουν εἰς ἰατρούς, προθύμους νὰ παίξουν τὸν ἐγκληματικὸν ρόλον τοῦ παιδοκτόνου, καὶ ἀσφαλῶς καὶ ἀφόβως φονεύουν ἐκεῖ τὰ παιδιά των. Ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ ἔχῃ κανεὶς χρήματα, διὰ νὰ πετάῃ τὰ παιδιὰ προτοῦ γεννηθοῦν, καὶ τότε δὲν γίνεται κανεὶς λόγος εἰς τὰς ἐφημερίδας. Καὶ φυσικὰ οὔτε αὐτὸς ὁ σπουδαῖος πολιτισμὸς τῶν ἐκτρώσεων ἔφθασεν εἰς τοὺς Κάφρους. Διότι δὲν ἐπῆγαν ἐκεῖ μερικοὶ φορεῖς του, οἱ ὁποῖοι ὡς ἀρχηγοὶ κομμάτων ἐζήτησαν ἐδῶ τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν νὰ ἐκλεγοῦν κυβερνῆται τοῦ Κράτους, ἀφοῦ μεταξὺ τῶν προσόντων εἶχαν καὶ τοῦτο: τὴν ὑποστήριξιν τοῦ νεομαλθουσιανισμοῦ καὶ τῆς ἐκτρώσεως!

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

ΥΜΝΟΙ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΑ

Ἔκδοσις ἕκτη ἐπηυξημένη

Ἡ νέα ἔκδοσις τοῦ τεύχους τούτου, ἀφιερωμένου εἰδικῶς εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἐγένετο κατόπιν ἐπιμελοῦς ἀναθεωρήσεως, διὰ τῆς ὁποίας παρελείφθησαν μέν τινα τῶν προηγουμένων ἐκδόσεων, προσετέθησαν δὲ πολλὰ ἐκλεκτὰ ποιήματα. Οὕτω ἡ παροῦσα ἕκτη ἔκδοσις ὑπερέχει πολὺ κατὰ τὴν τακτοποίησιν καὶ τὸν πλοῦτον τῶν ὕμνων καὶ ποιημάτων, καταλαμβάνει δὲ διπλασίας σχεδὸν σελίδας. Ἐν τούτοις ἡ τιμὴ τοῦ τεύχους ὡρίσθη εἰς δρ. 5 μόνον. Προστίθενται ταχυδρομικὰ Ἐσωτερικοῦ ἐπὶ συστάσει δρ 6. Ὅλοι οἱ γονεῖς πρέπει νὰ ἐφοδιάσουν τὰ παιδιά των μὲ τὸ βιβλίον αὐτό.

«Ἀπόλυτος κυρίαρχος».

Ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κ. Ροῦσβελτ, ὁμιλήσας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς τετρακοσιετηρίδος τῆς μεταφράσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, εἶπε περὶ τοῦ ἀθανάτου τούτου βιβλίου καὶ τὰ ἑξῆς:

«Εἶναι ἀδύνατον, εἶπε, νὰ μελετήσωμεν τὴν βιογραφίαν τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, ποὺ ἐχρησίμευσαν ὡς πρόδρομοι τῆς εὐημερίας καὶ τῆς κοινωνικῆς φιλανθρωπίας τοῦ λαοῦ μας, χωρὶς ν' ἀποδώσωμεν τὴν πρωτεύουσαν θέσιν εἰς τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποίαν ἡ Ἁγία Γραφὴ ἐξήσκησεν ἐπὶ τῆς ζωῆς των καὶ τῆς δράσεώς των; οὐδὲ δυνάμεθα ν' ἀμφισβητήσωμεν τὴν μεγάλην δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἐξήσκησεν ἡ γνῶσις τῆς Γραφῆς ἐπὶ τῶν προγόνων μας εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν νομοθεσίαν τῆς σημερινῆς μας δημοκρατίας.

«Διὰ τὸν Οὐάσιγκτον οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ ἐμπεριεῖχον τὰς μοναδικὰς ἠθικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀρχάς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἠδύνατο ἕνα ἔθνος νὰ στηριχθῇ. Αἱ ἠθικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Εὐαγγελίου δι' αὐτὸν ἦσαν ἀπαραίτητα στηρίγματα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς πολιτικῆς εὐημερίας, καὶ οἱ ἀναγκαῖοι στύλοι τῆς κοινωνικῆς προόδου. Ἀσχέτως πρὸς τὴν σημερινὴν μεταβολὴν τῶν ἀνθρωπίνων ἀντιλήψεων καὶ συνηθειῶν, ἡ Γραφὴ ἐξακολουθεῖ νὰ κατέχῃ τὴν πρωτεύουσαν θέσιν, ὡς τὸ ἀνώτερον βιβλίον μεταξὺ ὅλων τῶν ἄλλων βιβλίων. Κατώρθωσε νὰ ἐξουδετερώσῃ ὅλας τὰς ἐχθρικὰς ἐπιθέσεις τῶν κριτικῶν καὶ τὰ λεπτομερῆ μικροσκόπια τῶν ἐχθρῶν της, νὰ εἶναι δὲ ἀπόλυτος κυρίαρχος ὅλων τῶν βιβλίων καὶ συγγραμμάτων τῆς ἐποχῆς μας. Αἱ ἀλήθειαί της σπαρεῖσαι εἰς τὰς καρδίας μας ἐπέφερον τὴν ἱκανοποίησιν καὶ τὴν εὐημερίαν εἰς τοὺς πιστεύοντας. Συνιστῶ τὴν μετὰ προσοχῆς καὶ σεβασμοῦ ἀνάγνωσιν τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ πρὸς ὅλους τοὺς πολίτας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἐπίδρασίς των εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν εὐημερίαν καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους μας».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ.ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Κωνσταντίνου (Ὁμονοίας) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος.

Ἁγ. Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· ἱερολ. Χαραλ. Δέδες ἐν Χανίοις· ἱερολ. Πάμφιλος Παπαγιάννης ἐν Ἡρακλείῳ· Λάζαρος Χατζηθέμελις ἐν Κύπρῳ· Ἀλέξ. Γκανιάτσος ἐν Σέρραις· Ἀθαν. Φραγκόπουλος ἐν Ἰωαννίνοις· Χρ. Παπαγιάννης ἐν Λάρνακι (Κύπρου)· Κωνστ. Χρόνης ἐν Βεροίᾳ· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Ναούσῃ· Περ. Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῃ· Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν Ἀκαρνανίᾳ καὶ Δ. Παπαδημητρίου ἐν Χανίοις.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι